

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, LIEPOS –JULY 28, 2015 • Vol. CVI Nr. 88 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 07-27-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Gimnazistų vasara
Lietuvoje – 4 psl.

Karaliaučiaus kraštas – Potsdamo
konferencijos auka – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Jūros šventėje – istorinių laivų paradas

Paradas „Dangaus flotilė“.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Tris praėjusio savaitgalio dienas Klaipėda buvo visos Lietuvos, o gal ir Baltijos šalių centras – čia vyko jau 56-oji Jūros šventė, šiemet turėjusi šūkį „Fiesta baltų burių mieste“. Tūkstančiai uostamiesčio apsilankiusių žmonių galėjo pamatyti istorinių laivų parada „Dangaus flotilė“, aplankyti legendines mūsų šalies jachtas „Lietuva“ ir „Ambersail“, o taip pat pasigėrėti burlaiviais iš Lietuvos, Lenkijos, Nyderlandų ir Ispanijos.

Į pajūrį pasieniečių sraigtasparniu atskrido ir Pre-

zidentė Dalia Grybauskaitė, kuri pakrikštijo naują pasieniečių laivą „Aleksandras Barauskas“. Taip įprasminas prieš 75 metus žuvusios tarnybos vietoje pirmosios 1940-ųjų metų sovietų invazijos aukos atminimas. Tradicinį butelį šampano į naujojo laivo bortą sudaužiusi Prezidentė sakė, kad tai jau trečiasis jos krikštijamas laivas po tanklaivio-dujų saugyklos „Independence“ ir mokslinių tyrimų laivo „Mintis“. D. Grybauskaitė dalyvavo ir pagerbiant visus žuvusiuosius jūroje, kai bendroje laivų kolonoje rikiavosi 29 laivai ir laiveliai, o juose buvę žmonės vienu metu iš visų laivų į vandenį nuleido gėles ir vainikus. – **6 psl.**

Ašaros upės dugne

Įspūdžiai iš
SS Eastland
100-mečio
minėjimo Čikagoje

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Praėjusio penktadienio, liepos 24-osios, rytą čikagiečiai ir miesto svečiai Čikagos centre susirinko paminėti daugiausia iki šiol miesto istorijoje žmonių aukų pareikalavusios tragedijos šimtmečio. 1915 m. liepos 24 d. Čikagos upėje prie pat kranto apvirto keleivinis laivas *SS Eastland* ir žuvo net 844 žmonės. Upės pakrantėje „Ri-

Vainikas žuvusiems *SS Eastland* tragedijoje.

Vidos Kuprytės nuotraukos

verwalk“ tarp LaSalle ir Clark gatvių (skersai nuo Reid-Murdock pastato, pro kurį *SS Eastland* dažnai praplaukdavo) rinkosi žuvusiųjų bei gelbėtojų palikuonys, istorijos tyrinėtojai, muziejininkai, žiniasklaidos atstovai, Čikagos praeities mylėtojai – net ir kapinių prižiūrėtojai. Anapus Čikagos upės esančio Reid-Murdock pastato laikrodžiui išmušus dešimtą valandą, punktualiai prasidėjo mi-

nėjimas. Čikagos upėje plaukiojo US.Coast Guard, Čikagos policijos vandens patrulių ir Čikagos ugniagesių komandos laivai. Įvadinį žodį tarė žymusis miesto tarybos narys (angl. *alderman*), Čikagos tarybos pirmininkas Edward M. Burke. Žilaplaukis „politikos vilkas“ labai vaizdžiai ir jautriai papasakojo susirinkusiems apie laivo tragediją.

– **11 psl.**

Laikas atskleidžia visa, kas slapta, ir slepia visa, kas aišku. – Sofoklis

Nuo Žaliojo Vilniaus tilto pagaliau nusileido Stalino saulė

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Sovietinių skulptūrų nuėmimas nuo Žaliojo tilto kažkaip simboliškai sutampa su keletu istorinių įvykių – Potsdamo susitikimo, kur JAV, Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos valstybių vadovai nusprendė Rytų Europos tautų ateitį, 70-mečiu, ir rugpjūčio 3 d. sukankančiu neteisėto Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą 75-mečiu. Jeigu ne Putino Rusijos karas prieš mums draugišką ukrainiečių tautą, sovietiniai kareiviai vargu ar ir šiemet būtų nukeliavę nuo tilto į istorijos šiukšlyną. Didžiosios lietuvių tautos dalies palankumas ukrainiečiams ir pasipiktinimas Putino politika, be abejo, įtakojo pasipriešinimą ir sovietiniams simboliams. Šį kartą noriu paliesti tik vieną temos aspektą – inteligentijos (mūsų gėdai) vietą ir problemą šių įvykių kontekste. Temą pasiūlė (priminė) viena Lietuvos (valstybinio!) radijo kultūros laida, kurioje intelektualai (šį žodį norėtųsi dėti į kabutes, nors tai iš tiesų yra mokytis ir daug ką suprantantys žmonės) svarstė – gerai ar blogai nuimti Žaliojo tilto skulptūras nuo tilto.

Šia tema pradėti šneką labai tinka „Delfi.lt“ tinklalapyje skelbto Romo Sadausko-Kvietkevičiaus iš Druskininkų straipsnio teiginys: „Atsinaujinusi diskusija dėl Salomėjos Nėries vertinimo iš naujo prikėlė visai ne literatūrinį klausimą, ar menininkas turi teisę būti aklas ir kurčias kitų žmonių kančioms, turi teisę į išdavystę, jeigu už tai jis gauna galimybę kurti? Ar bet koks tokios kūrybos rezultatas, net jei būtų ypatingai genialus, pateisinta jos kaina?“

Taigi ar dėl to, kad Žaliojo tilto skulptūras kūrė lietuviai skulptoriai (kaip sakoma – geriausi to meto skulptoriai), jos savaime yra vertingos? Taip, sako menotyrininkai (kai kurie), skulptūros turi meninės vertės. Ir minėtoje radijo laidoje jaunos meno vertintojos sakė, kad jos yra vertingos ir joms gaila, kad į jų vietą skubotai bus užkeltos kitos – menkavertės šiuolaikinės. Neturiu meno vertintojo diplomo, bet žurnalistinė patirtis leido matyti ir šiek tiek pažinti meną. Taigi iš mano, tegu savamokslio (žurnalistai visose srityse yra savamoksliai), pozicijų Žaliojo tilto skulptūros yra sovietiniai, rusiški trafaretai, kuriuos štapavo ir to meto lietuviai dailininkai. Taip galvoju ne aš viena. Tereikia atsiversiti pokario, sovietinę, spaudą, kad įsitikintum, jog tai profesionalios kopijos primityvių „skulptūrų“, stovėjusių nuo VDNCH (Visasąjunginės liaudies pasiekimų parodos) iki kolūkio kontoros kiemo. Lietuviai skulptoriai gal gerai sukonstravo figūrą ir veidą (o jiems pozavo jauni lietuviai), bet meno kūriniai to nepakanka. Menas yra viskas – ir materialioji jo išraiška, ir vidinė idėja.

Galima suprasti sovietinio palikimo saugotoją Gražiną Drėmaite, kuri greičiausiai ir nulėmė ankstesnių ekspertų grupės – vadinamosios komisijos – nuomonę, kad tai yra meno vertybės ir jų nevalia griauti. Ji buvo sovietinio kultūrininko, tegu ir pažangaus kultūrininko Vlado Drėmos, kuris kovojo už istorinio lietuviško kultūros paveldo išsaugojimą, bet, kita vertus, taip pat ir sovietinio kultūros nomenklatūrininko, kuris duoną valgė iš sovietų malonės, dukra. Dukra žino ir brangina Žaliojo tilto skulptūrų kūrimo aplinkybes, mat jos tėvas buvo tu

Sovietinę ideologiją atspindinčios skulptūros buvo išmontuotos ir nukeltos nuo Žaliojo tilto. ivilnius.lt nuotr.

menininkų, kuriems sovietai patikėjo atlikti šį ideologinį užsakymą, bendruomenės narys, galima išivaizduoti, kad kai kurie menininkai buvo netgi jo šeimos bičiuliai.

Būtų juokinga, jeigu nebūtų pikta, kai skulptūrų gynėjai, meno žinovai, vardija tokius jų vertės elementus: pvz., tai, kad dailininko Leopoldo Surgailio motina, tuomet jauna grafikė Aspazija Vaivadaite-Surgailienė, pozavo skulptoriui, savo dėdei Petrui Vaivada, kai šis kūrė Žaliojo tilto kolūkietės veidą. Na, ir kas – ar liko kas nors iš to veido? Neliko nieko, nes pagal sovietinius kanonus nebuvo galima kūrinio „suasmeninti“, reikėjo kurti idealų kolūkietės (kaip ir kitų profesijų atstovų) portretą. Tik sūnus žino, kad tai jo motina ir jau savo sūnui fotografui liepia paskutinį kartą įamžinti savo senele ant tilto. Suprantama, kad pozuotojos sūnui, kuriam kolegės sakydavo, kad ant Žaliojo tilto yra įamžinta jo motina, skaudu, jeigu skulptūros atsidurs Grūto parke – sovietinio ideologinio meno sąvartyne, bet reikia turėti šiek tiek padarumo, ir nuoskaudos nerodyti nors viešai, nes skulptūros nėra šeimos palikimas, o okupuotos tautos istorijos dalis.

Žurnalistai išsniukštinėjo, kad ir Salomėjos Nėries vyrui, skulptoriui Bernardui Bučiui, darbininko skulptūrai pozavusio tuometinio studento dukros, beje, dabar gyvenančios užsienyje, taip pat bus labai nelaimingos, jeigu jų tėčio veido (kurio bruožai taip pat buvo pakeisti) neliks ant Žaliojo tilto. Net ir pozuotojo žmona pripažįsta, kad panaši nebent tik figūra bei kelnės. (Rotušės aikštėje Vilniuje stovėjo vieno iš Lietuvos komunistų vadų – Vinco Kapsuko-Mickevičiaus paminklas, tiksliau sakant – jo paltas, iš kurio apykaklės vos kyšojo menka galvelė, todėl studentai sakydavo – susitikime prie Kapsuko palto.)

Jau mirusi keramikė Elė Tulevičiūtė-Venkevičienė pozavo Žaliojo tilto studentės veidui, kurį kūrė jos profesorius Juozas Mikėnas. Menininkų visuomenėje žinoma, kad tuo metu tarp profesoriaus ir studentės vykęs meilės romanas, taigi skulptorius įamžino savo mylimosios veidą, bet irgi tik mintyse, ir kad tai ji, žinojo tik ji pati ir aplinkiniai, nes ant tilto stovėjo „apibendrinta“ studentė su idealiu sovietiniu veidu.

Labai gaila, kad gilus profesijos pažinimas inteligentui ne visada priduoja visavertės asmenybės turinio. Deja, dauguma pokarinių inteligentų, kurie

savo noru ar priversti aplinkybių liko Lietuvoje, už sotesnį negu visų kitų duonos kąsnį tarnavo okupantui (ir KGB, deja, didžiausias procentas tarnavo inteligentų; teko matyti statistiką, kad velniui dūšių pardavęs buvo kas trečias inteligentas, – kokia nauda okupantui iš darbininko, todėl geriau ir šėrė). Jeigu ne jų dalyvavimas kuriant sovietinį „rojų“, vargu ar sovietija būtų išsilaikiusi. Tiesa, pvz., menininkų padėtis buvo nepavydėtina – į meną buvo vienas kelias – per kolaboravimą. Suprantama jų tragedija, kaip ir visų mūsų, kurie darėme ką nors ideologiška. Bet šiandien nereiktų menininkais laikyti bent tų, kurie buvo tik atlikėjai – savo idėjas ir genialias mintis krėsdavo į sovietines formas. Staliaus, kuris pagal žymaus menininko brėžinį iškala genialią skulptūrą, juk nevadiname menininku, o tik atlikėju, darbininku.

Žaliojo tilto skulptūros buvo ideologiškai baisiausio Lietuvai laikotarpio produktas – ir menininkams, ir ne menininkams: jos sukurtos – 1952 metais, kai dar buvo gyvas pabaissa Stalinas. Tais metais sovietiniai kareiviai pagal Leningrado projektuotojų planus pastatė vokiečiams traukiantis su bombarduotą dabar vadinamą Žaliąjį tiltą, kuris buvo pavadintas kito sovietinio baisūno – Felikso Dzeržinskio vardu. Papuošti tiltą skulptūromis buvo pakviesti: Juozas Mikėnas ir Juozas Kėdainis, vaizdavę studentus, arba mokslo jaunimą; Bronius Pundzius – kareivius (jeigu ne kareiviai, sako kai kurie skulptūrų gynėjai, – paminklai galėtų stovėti, būtent jie čia gadina muziką); „Pramonę ir statybą“, paprasčiau tariant – darbininkų porą kūrė Napoleonas Petrulis ir Bronius Vyšniauskas, o Bernardas Bučas ir Petras Vaivada – kolūkiečius. Beje, skulptūrų grupė kaip kultūros vertybė buvo pripažinta tik 1993 m., Nepriklausomos Lietuvos metais (!?), spėčiau – panašių į didžiausiąją jų gynėją, menotyrininkę Gražiną Drėmaite, iniciatyva.

Taigi šias menininkų pavardes galima būtų drąsiai įtraukti į pavėlavusių Stalino saulės nešėjų sąrašą. Jie kūrė ideologinį meną tuo metu, kai miestelių gatvėse buvo mėtomi partizanų kūnai ir tebevyko nepaklususių okupantams žmonių kalinimas ir trėmimas. Tuo labiau kad buvo menininkų, kurie atsilaikė ir nekūrė sovietinių trafaretų, o išliko kūrėjai, nors ir gyveno pusbadžiu arba gyveno ne iš meno. Bet tai jau kita tema.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“ • www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Ar pastebėjote, kad Vilnius dabar – daug gražesnis? Lietuvos sostinė atgauna savigarbą, įkvėpia orumo. Ant Žaliojo tilto nebeliko gūdų sovietmetį primenančių skulptūrų.

Išlaisvindami istorinį sostinės tiltą nuo „sovietinių balvonų“ naštos elgiamės teisingai, prasmingai, pilietiškai. Okupantų primestų paminklų negalima nei branginti, nei mylėti. Juolab nedera vadinti jų „istoriniu paveldu“. Nors Gražina Drėmaitė ir bando televizijos ekranuose įrodyti, esą „sovietinių balvonų“ išvežimas į istorijos šiukšlyną – barbariškumas. Barbarų paliktų pėdsakų naikinimas – barbariškumas?

Todėl širdyje šiandien grumiasi dvi nuotaikos. Ir džiugu, ir neramu. Žaliajam tiltui niekad netiko nei sovietinių karių, nei sovietinių kolūkiečių draugija. Išvaduoti Žaliajį tiltą nuo okupantų primestos valios privilejome dar tomis dienomis, kai savo aikštes ir skverus vadavome nuo leninų, černiachovskių, kapsukų. Tai – aksioma, nereikalaujanti nei rimtų diskusijų, nei konkrečių argumentų. Tiesiog tai – aki-vaizdu. Kas nesupranta, tas – nesupras.

Bet kodėl tokiam paprastam žingsniui prireikė net 25-erių metų? Kodėl vėluojame beveik ketvirtį amžiaus? Kodėl net šiandien turime ekspertų, kurie „sovietiniuose balvonuose“ įžvelgia kultūrinių bei istorinių vertybių?

Atsakymas aki-vaizdus – esame silpni, pasimėtę, susiskaldę. Juk šiandien Žaliojo tilto kampus seniai galėjo puošti lietuvių širdžiai mieli ir brangūs paminklai, o mes dar tik sovietinius balvonus išvežame į muziejus ar privačias kolekcijas... Kur mes? Kada atsigaus lietuviška dvasia, jei taip ilgai tūpčiojome ir ginčijomės dėl keturių skulptūrų? Kad ir koks būtų svarbus Žaliojo tilto išvadavimas, kur kas svarbiau išvaduoti savo sielą. Pirma išvaduokime

Apie prasmingą kolaboravimą

GINTARAS VISOCKAS

savo sielą nuo svetimųjų primestų virusų, drumzlių ir nešvarumų, tada bus lengviau išvaduoti ir Žaliajį tiltą, ir išpūdingą Laisvės paminklą pastatyti Lukiškių aikštėje...

O kol kas daug klausimų lieka be aiškių atsakymų. Pavyzdžiui, kodėl „sovietinių balvonų“ neuėmė konservatoriai su krikščionimis – demokratais, kai savo rankose laikė valdžios vadeles? Internetiniame tinklalapyje lrytas.lt buvęs VSD vadovas Mečys Laurinkus prognozuoja, kad išvaduodamas tiltą nuo svetimųjų naštos sostinės meras liberalas Remigijus Šimašius atims iš konservatorių – krikdėmų pusę rinkėjų.

Atims ar neatims – parodys būsimoji rinkimai. Tačiau būtų tikra bėda, jei konservatoriai su krikščionimis demokratais taip nusilptų, jog su jų nuomone būtų galima nesiskaityti. Beje, žurnalo „Valstybė“ redaktorius Eduardas Eigirdas savo redaguojamame leidinyje pateikia argumentų, kodėl ši Lietuvai reikalinga partija vis tik gali išnykti. Apibendrinus E. Eigirdo įžvalgas išskirčiau svarbiausiąją – būtent šie dešinieji neturi turtingų rėmėjų. Didieji pinigai sutelkti kišenėse tų, kuriems pirmiausiai rūpi verslas, o valstybės interesai – antroje vietoje. Jei valstybės interesai kenks asmeniniam verslui, rinksis ne valstybę, o asmeninius reikalus.

Deja, populiarumu konservatoriai – krikdėmai taip pat negali pasigirti. O juk didelė neteisybė, kad negali džiaugtis šlove. Šiandieninė krizė Graikijoje

byloja, koki žygdarbį kadaise atliko premjeras Andrius Kubilius, surengdamas vadinamąją „naktinę reformą“. Tik ne visi tuomet supratome, kokius valstybei naudingus ir sau asmeniškai nenaudingus darbus atlieka šis vienas iš nepopuliariausių politikų. Kai kurie iš mūsų net šiandien, matydami Graikijos agonijas, nedrįsta pripažinti, jog anuomet A. Kubiliaus primestas tau-pymas buvo vienintelė teisinga išeitis.

* * *

Tinklalapyje delfi.lt perskaičiau Romo Sadausko-Kvietkevičiaus komentarą, kur jis prisipažįsta neisias į meno ir kultūros renginius, kurie susiję su Rusijos prezidentą teisinusio režisieriaus Rimo Tumino vardu. Apsidžiaugiau, išgirdęs tokią poziciją. Ir man nebemieli teatrai, bent mažumėlę susiję su Vladimiro Putino agresijas bandančio suprasti režisieriaus vardu. Labai taikliai pasakyta: „Visi raginimai atskirti meną nuo politikos tėra banali veidmainystė“.

Dar 1997-aisiais metais rašytojas Petras Dirgėla parašė puikų straipsnį „Kūlgrinda ir dolcgrinda“, kuriame atskyrė Lietuvai naudingą kolaboravimą nuo Lietuvai kenkiančio kolaboravimo. Šiai minčiai pagrįsti rašytojas P. Dirgėla pasitelkė Simono Daukanto pavyzdį. S. Daukantas irgi bendradarbiavo su okupantais. Bet bendradarbiavo ne tam, kad pasirūpintų asmenine gerove. S. Daukantas siekė „patekti į privilegijuotą bajorų luomą tam, kad prasi-skverbtų į Valdantįjį senatą, taptų Lietuvos Metrikos metrikanto padėjėju ir susikurtų galimybę tyrinėti Lietuvos istorijos pirminius šaltinius.“

Štai toks kolaboravimas – gražus, prasmingas, suprantamas.

Japonai kviečiami Baltijos keliu atvykti į Lietuvą

Turistinis „Baltijos kelias 2015“ po įdomiausias Lietuvos, Latvijos ir Estijos vietoves liepos 21–23 dienomis pristatytas Japonijos Osakos ir Nagojos miestų bei šalies sostinės Tokijo turizmo operatoriams ir žiniasklaidai.

„Lietuvą applanke japonai atranda daug įdomybių – UNESCO saugomą pasaulio kultūros ir gamtos paveldą, Vilniaus ir Kauno džiaz festivalius ir linksmas tautinės šventės, unikalius tautodailės dirbinius, nuo seno garsų Druskininkų kurortą ir turtingą lietuvišką virtuvę, – sakė daugelį kartų po Lietuvą keliaavęs Japonijos – Lietuvos mainų centro direktorius Kenjiro

Tamaki, pristatydamas Lietuvą gausiai susirinkusiems Tokijo Imperial viešbučio „Sakuros“ salėje japonams.

Kelionių į tris Baltijos valstybes pristatymą organizavo Latvijos turizmo vystymo agentūra Tokijuje (Latvian Tourism Development Agency) kartu su Lietuvos valstybiniu turizmo departamentu ir Estijos įstaigomis.

„Kelionės į Lietuvą ir kaimynines Baltijos šalis šiuo metu Japonijoje yra ant bangos, – pabrėžia Lietuvos ambasados Japonijoje įgaliotoji ministrė Violeta Gaizauskaitė. – Aktyvus Lietuvos turizmo departamento bendradarbiavimas su partneriais Japonijoje pradeda brandinti gerus vaisius.

Laima Braune, gyvenanti **Oak Brook, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Edward Austras, gyvenantis **Westwood**, „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

Siekiame sutelkti bendras pastangas, kad nepraleistume progos pasinaudoti šia palankia tendencija“.

2014 m. turistų iš Japonijos Lietuvoje padidėjo beveik dvigubai. Beveik visi į Lietuvą atvykę japonai apsilanko ne tik sostinėje Vilniuje, Trakuose, bet ir Kaune veikiančiame Pasaulio Tautų Teisuolio, buvusio Japonijos vicekonsulo Lietuvoje, Chiune Sugiharos name – muziejuje, kuriame jis

rezidavo prieš Antrąjį pasaulinį karą.

Šiais metais, kai Japonijoje ir daugelyje kitų pasaulio šalių minimos 115-osios „vizas į gyvenimą“ nacių persekiojamiems žydams suteikuso Chiune Sugiharos gimimo metinės, daugelis svečių iš Japonijos applanke ir rengiasi aplankyti Lietuvą ir dalyvauti Ch. Sugiharos atminimui skirtuose renginiuose.

URM info ir nuotr.

Japonijoje lankosi vaikų choras iš Lietuvos

Liepos 24 – rugpjūčio 2 dienomis Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos konservatorijos choras „Ugnelė“ dalyvauja tarptautinėje mainų programoje Japonijoje.

Lietuvos choristės liepos 25 d. koncertavo Chiba vaikų choro festivalyje („Chiba Children Chorus Festival“). Liepos 26 d. „Ugnelė“ Tokijuje dalyvavo operos spektaklyje „Chiune“, skirtame Pasaulio Tautų Teisuolio Chiune Sugiharos atminimui. Spektaklis vyko Wasedos universiteto Okuma memorialinėje auditorijoje.

Liepos 29 d. Lietuvos choristės koncertuos Hirošimoje, liepos 30 d. – Šizuokos mieste.

„Ugnelės“ koncertinę išvyką padėjo surengti Japonijos – Lietuvos draugijos asociacijos nariai, kultūrų mainus remianti organizacija „EU-Japan Fest“ ir Lietuvos Respublikos ambasada Japonijoje.

URM info ir nuotr.

TELKINIAI

„...Išskridę paukščiai į namus Sugriš pavasarį saulėtą”

AUKSĖ MOTTO

Kaip ir „Aktorių trio” apdainuojami paukščiai, taip ir lietuviškų šaknų nepamirštantys Amerikos lietuviai grįžta į savo senelių žemę ne tik tikėdamiesi iš arti pamatyti gimtąjį kraštą, bet ir kupini geros valios savanoriškai padirbėti. Šių užsibrėžtų tikslų įgyvendinti į Lietuvą birželio mėn. pabaigoje atvyko 8 lietuvių kilmės Amerikos gimnazistai, lydimi vadovės Aukšės Motto.

Jau daugiau nei dešimtmetį gyvuojanti, Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų *Kalbų ir kultūrų centro* (HMF KKC) organizuojama Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros mokykla kitakalbiams šiais metais rengiama jau keturiolikta kartą! Šie metai ypatingi, nes buvo sulaukta svečių iš 20-ties pasaulio šalių, įskaitant ir būrelį gimnazistų iš JAV. Visgi jaunieji amerikiečiai savo ilgą patirčių kelionę pradėjo kur kas anksčiau nei kiti kitakalbiai. Šiais metais pradėtas dar vienas intriguojantis projektas – „Kalbų ir kultūrų centras”, inicijuotas LAC (Lithuanian American Community) ir LISS (Lithuanian International Student Services), surengė Anglų kalbos stovyklą, kurioje dalyvavo ne tik amerikiečiai, bet ir Klaipėdos gimnazijų moksleiviai. Stovyklos metu jaunieji amerikiečiai turėjo puikią progą atlikti pirmąjį savanorišką darbą – anglų kalbos mokytį Klaipėdos gimnazistus. Moksleiviai iš Amerikos, nekalbantys lietuviškai, taip pat turėjo puikią galimybę šiek tiek plačiau susipažinti ir su pačia lietuvių kalba – kiekvieną rytą jie ateidavo į įžangines šios kalbos pamokėles.

Kiekvieną dieną nuo liepos 2 d. Klaipėdos universitete vykdavo įvairūs užsiėmimai tik anglų kalba, kurių metu amerikiečiai gimnazistams pagelbėjo tobulinti šios kalbos žinias: užsiėmimų metu konsultavo įvairiais klausimais, padėjo taisyklingai kalbėti arba tiesiog jaunatviškai bendravo. Lietuviai šios stovyklos metu be darbo taip pat neapsiėjo. Pavyzdžiui, jie kiekvieną dieną dalyvavo rytinėje laidoje „Good morning, Lithuania” ir turėjo parodyti ne tik tai, kaip geba bendrauti angliškai, bet ir tai, kaip puikiai išmano amerikiečių kultūrą: kokį *slengą* ar posakius vartoja jaunoji amerikiečių karta, ką jie žino apie amerikietišką gyvenimo būdą ir pan.

Nors stovyklos veikloje užduotys buvo įvairaus aktyvumo, pasitaikė ir tokių akimirkų, kai teko paplušėti tiek amerikiečiams, tiek Klaipėdos gimnazistams. Kone daugiausiai išvermės, sumanumo ir žinių pareikalavo orientacinės varžybos po Klai-

Šaunusis JAV gimnazistų aštuntukas Lietuvių kalbos ir kultūros mokyklos atidarymo šventėje. Iš kairės: Krista Angeliadis, Deana Pileika, Sarah Radtke, Olivia Marcantonio, Mark Mancini, John Pecinkas, Gabrielius Žibaitis, Seamus Thomas Klaipėdos universiteto nuotr.

pėdos senamiestį „Cityrally”. Tai buvo puiki proga dar kartą aplankyti ir prisiminti svarbiausias Klaipėdos vietas ir objektus lietuviams, o amerikiečiams pirmą kartą Klaipėdos miestą tyrinėti iš taip arti.

Pramogos pramogomis, tačiau amerikiečiams moksleiviams teko paragauti ir fizinio savanoriško darbo. Svečius iš Amerikos noriai priėmė Klaipėdos jūrų muziejus ir delfinariumas, gyvūnų globos namai „Nuaras”, Klaipėdos universiteto Botanikos sodas ir pats HMF KKC, kuriame virte virė gyvenimas: vyko pasiruošimo darbai prieš didžiąją „Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros mokyklą”. Jaunieji Amerikos lietuviai savo pačių rankomis prisideda prie šių Klaipėdos įstaigų gerovės, įgydami vertingos patirties, kuri gali būti naudinga ir ateityje.

Tik spėjusi įsibėgėti, anglų kalbos vasaros stovykla netikėtai pasibaigė. Klaipėdos gimnazistams ir amerikiečiams moksleiviams tik spėjus susidraugauti, teko atsisveikinti ir palinkėti vienas kitam geros likusios vasaros: klaipėdiečiams – nuotykių kupinų atostogų, o amerikiečiams – lengvos savanorystės ir dar didesnio būrio draugų „Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros mokykloje”, kuri su trenksmu buvo atidaryta liepos 17 d. Šioje mokykloje jaunųjų amerikiečių laukia kur kas didesnis iššūkis – intensyvaus pobūdžio lietuvių kalbos pa-

mokos. Žinoma, tai ištis sudėtingas iššūkis lietuviškai dar nekalbantiems amerikiečiams, tačiau mokyklos sumanytojai, nutuokdami būsimos situacijos sudėtingumą, neskubėjo svečių iš užsienio įtraukti į lietuvių kalbos mokymą. Liepos 18 d. visi „Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros mokyklos” dalyviai buvo pakviesti į kelionę po Kuršių neriją ir Nidą. Žinoma, ne išimtis ir šaunusis Amerikos aštuonetukas – jie taip pat su didžiąja dalimi vasaros mokyklos studentų išsiruošė ir iškeliavo į vienas gražiausių Lietuvos vietų Kuršių nerijoje.

Lietuvių kalbą panorę išmokti užsieniečiai pirmiausia apsilankė Juodkrantėje esančiame Raganų kalne ir grožėjosi ten įrengtu tautodailės skulptūrų parku. Šioje kelionėje nebuvo galima apsieiti be gido – žiniomis apie objektus dalinosi Kristina Kulvietienė, jos pasakojimus į anglų kalbą vertė laisvai lietuviškai kalbantis italas Flaviano Bertaina, jau trečią kartą dalyvaujantis šioje kalbų mokykloje, o jam gelbėjo Klaipėdos universiteto Rekreacijos ir turizmo studijų trečio kurso studentė Goda Sakalauskaitė, šiuo metu HMF KKC atliekanti specialybės praktiką.

Pajudėję iš Juodkrantės Nidos link, aplankėme neįtikėtinai atrodančią vietą, kuri priminė sceną iš filmo apie Juros periodo parką. Tik išvažiavus iš

Laidos „Good morning, Lithuania” vedėjai. Iš k.: John Pecinkas, Gabrielius Žibaitis, Seamus Thomas Klaipėdos universiteto nuotr.

Komanda „Furious 5”. Iš k.: Ieva Galginaitė, Tumas Ašmonas, Seamus Thomas, Alvydas Muznikas, Irma Jakutytė. Seamus Thomas nuotr.

Amerikiečiai ant Raganų kalno Juodkrantėje. Iš k.: Sarah Radtke, Krista Angeliadis, Deana Pileika, Seamus Thomas, Mark Mancini, Olivia Marcantonio. Aukšės Motto nuotr.

Juodkrantės, nepakilus į Avino kalną, sengirėje yra Garnių kalnas, kur visai netoliese yra įsikūrusios pilkųjų garnių ir didžiųjų kormoranų kolonijos. Trumpam stabtelėjome čia ir nuo apžvalgos bokštelio apžiūrėjome garnių ir kormoranų nuniokotą mirusį mišką. Apsižvalgę grįžome atgal į autobusą ir pajudėjome tolyn. Fizinio pasirengimo pareikalavo kelionė į Mirusias, arba, Pilkąsias kopas, kurios priverstė aikčioti ir visko mačiusius jaunuosius amerikiečius. Jie negalėjo patikėti, jog visa tai yra ne kur nors Arizonoje, o čia – Lietuvoje. Baimindamiesi besiantinančio lietaus, sušubome atgal į autobusą ir patraukėme link Nidos.

Kai pasiekėme Nidą, visi buvome pakankamai išalkę, todėl ilgai nedelsdami, patraukėme link miesto centre esančių kavinių. Nors žmonių buvo begalė, tradicinių lietuviškų cepelinų laukti buvo verta. John iš Puerto Rico šis mūsų lietuviškas patiekalas itin patiko ir jis prižadėjo juos paskanauti ir kitą kartą. Kol valgėme, per Nidą nusiautė lietų, tačiau tik išėjusius iš kavinių, mus pasitiko kaitri pajūrio saulė ir palydėjo link kurėno „Kuršis“. Apžvelgę šį tradicinį kuršių laivą, galėjome toliau judėti link Paraidžio kopos ir grožėtis nuo jos atsiveriančiais vaizdais. Juk Kuršių nerija yra vienintelė vieta Lietuvoje, kur saulė leidžiasi ir teka nuo vandens paviršiaus! Pakvėpavome pačiu gryniausiu pajūrio miškų oru ir lėtu žingsniu pajudėjome miesto link, kur į galutinę stotelę turįs nuvežti autobusas mūsų jau laukė. Kiek pavargę, visi studentai apsidžiaugė išgirde, jog paskutinė šios dienos stotelė – paplūdimys. Nuvykę prie jūros vieni maudėsi, kiti rinko šėlstančios jūros išmestus akmenukus, tretį žaidė tinklinį arba ramiai sėdėjo ant sniego baltumo smėlio ir stebėjo besileidžiančią saulę.

Tokia ilga, bet įspūdžių kupina diena nė vieno kelionės dalyvio nepaliko be įspūdžių. Grįždami atgal į Klaipėdą, visi dalinosi patirtimi ir nuotykiu iš šios kelionės, tikėdamiesi, jog tokia išvyka jų viešnagėje yra pirma, bet jokių būdu ne paskutinė. Ir jie yra teisūs – per mėnesį šioje lietuvių kalbos ir kultūros mokykloje jie sulauks dar ne vienos kelionės ir ne vienos progos pabūti visiems kartu, bendrauti ir grožėtis mūsų gimtąja Lietuva.

Nors nuo jaunųjų amerikiečių pirmosios viešnagės Lietuvoje praėjo dar tiek nedaug, sunku būtų suskaičiuoti visas jų laimės ir džiaugsmo akimirkas, regint jų besišypsančius veidus. Ir tai dar ne kelionės pabaiga, kiek linksmybių ir susikaupimo akimirkų jų čia dar laukia – sunku pasakyti, tačiau aišku yra tik viena – Lietuvoje jų turiningai praleistas laikas yra svarbus ne tik jiems patiems, bet ir mums – tiems, kurie būna šalia jų ir stebi tas laimės akimirkas.

Motinos Marijos Kaupaitės relikvijos sugrįžta į gimtinę

Ses. Theresa Dabulis, ses. Margaret Zilot, kun. Gediminas Jankūnas, ses. Regina Maria Dubickas, ses. Margaret Petcavage ir ses. Immacula Wendt. Grasilos Reinytės nuotraukos

GRASILDA REINYTĖ

Visuotinėje Katalikų Bažnyčioje minime Pašvęstojo gyvenimo metus. Ta proga didelis dėmesys skiriamas susipažinti su įvairiomis vienuolijomis, jų išikūrimo istorijomis ir įkūrėjais, misija ir dabartimi. Tikintieji kviečiami melstis už esamas vienuoles ir vienuolius, o taip pat melstis, kad kuo daugiau, ypač jaunų širdžių išgirstų Dievo kvietimą sekti Jėzų pasišvenčiant vienuoliniam gyvenimo būdai ir tarnystei.

Panevėžio vyskupijos Ramygalos parapijos tikintieji kartu su klebonu kan. Edmundu Rinkevičiumi jau ne pirmus metus rūpinasi, kad kuo plačiau pasklistų jų kraštiečių, Gudelių kaime gimusios Motinos Marijos Kaupaitės atminimas. 2010 m. popiežius Benediktas XVI pripažino Motinos Marijos gyvenimo heroiškas dorybes ir suteikė jai Garbingosios Dievo tarnaitės vardą. Tai rimtas žingsnis norint pasiekti, kad Motina Marija papildytų ne tokį ir gausų, lietuvių kilmės arba su Lietuva artimai susijusių altoriaus garbėje esančių šventųjų būrį.

Ramygalos tikintieji sužinojo, kad jų kaimyninės Krekenavos bazilikos parapijos klebonas kun. dr. Gediminas Jankūnas šią vasarą vyksta į Jungtines Amerikos Valstijas, susitarė su šv. Kazimiero kongregacijos Čikagoje seselėmis, kad jis parveš Motinos Marijos relikvijas. Liepos 20 d. kun. Gediminas Jankūnas apsilankė šv. Kazimiero kongregacijos motiniškame name Marquette Parke. Čia jo jau laukė kongregacijos vyresnioji s. Regina Marija Dubickas, Motinos Marijos Kaupaitės bylos vicepostulatorė s. Margaret Petcavage, s. Immacula

la Wendt, s. Theresa Dabulis ir s. Margaret Zilot. Po bendros maldos prie Motinos Marijos kapo vienuolyno koplyčioje kun. Gediminui buvo perduotos dvi pirmo laipsnio Garbingosios Dievo Tarnaitės Motinos Marijos Kaupaitės relikvijos su Čikagos arkivyskupijos notaro

Relikvijos ir mėgstamiausios Motinos Marijos Kaupaitės gėlės – Afrikos žibutės arba sanpaulija

pasirašytu laišku, patvirtinančiu jų autentiškumą. Tą pačią valandą į bendrą maldą jungėsi ir grupelė Ramygalos parapijos tikinčiųjų, kuriuos tokiais gražiais progai sukvietė Ramygalos bažnyčios vargonininkas Mantas Masiokas.

Lietuvoje Motinos Marijos Kaupaitės relikvijos viešam pagerbimui bus išstatytos spalio mėnesį, kuomet Ramygaloje bus švenčiami šv. Mykolo Arkangelo atlydai. Viena relikvija bus saugoma bažnyčioje, o kita – po bažnyčia esančioje kriptoje. Belieka tik tikėti ir linkėti, kad Motinos Marijos relikvijų sugrįžimas į jos gimtąją parapiją Ramygala sužadins visų Lietuvos žmonių pasididžiavimą ir norą sekti jos parodytu pavyzdžiu aukojantis Dievui, Bažnyčiai ir Lietuvos žmonių gerovei.

Cicero lietuvių padangėje

EDVARDAS ŠULAITIS

Pastaruoju metu lietuvių pastatytoje ir pal. Jurgio Matulaičio pašventintoje Šv. Antano parapijos bažnyčioje vis mažėja ilgamečių lankytojų skaičius – sparčiau negu ankstesniais metais. Taip pat jų mažiau ateina ir į po pamaldų rengiamą susibūrimą kavinėje.

Susibūrimų metu prisimenami buvę parapijiečiai ir apžvelgiama jų veikla. Čia taip pat sulaukiame svečių, atvykusių iš artimesnių ar tolimesnių vietovių. Viena iš žymiausių viešnių kavinėje buvo poetė Eglė Juodvalkė, neseniai sugrįžusi iš Lietuvos, papasakojo apie gyvenimą tėvynėje.

Beje, lietuviškų pamaldų laikas yra šiek tiek paankstintas, nes kun. Antanui Gražuliui SJ, sugrįžus atgal į Lietuvą, dabar Mišias atnašauja kun. Gediminas Keršys, taip pat aptarnaujantis ir Brighton Parko tikinčiuosius. Kadangi jis turi suspėti į 10 val.

r. pamaldas Brighton Parke, tai Cicero pamaldų laikas, vietoje 9 valandos, prasideda 8:45 val. r. Taigi ir sekmadieniniai susirinkimai prasideda šiek tiek anksčiau.

Čia reikia pranešti ir liūdną žinią, kad per vieną savaitę lietuviškų pamaldų ir kavinės lankytojų skaičius sumažėjo dviem aktyviais nariais: birželio 26 d. nelauktai mirė Romas (Raymond) Kartavičius, o liepos 1 d. Amžinybėn iškeliavo Eduardas Olšauskas. Romas – 80 metų ir sirgo tik 3 savaites, o Eduardas (93 m.) dar sekmadienį prieš mirtį lankėsi bažnyčioje ir kavinėje, o trečiadienį išėjo amžinam poilsiui.

Romas Kartavičius buvo gimęs Vištytyje, bet ilgą laiką gyveno Kybartuose, kur liko daug jo giminių. Jo pusseserė buvo dainininkė ir LR Seimo narė Inga Valinskienė. Ilgokai gyvenęs Cicero, išėjęs į pensiją, kartu su žmona Nilza jis apsigyveno North Riverside. Jis buvo tylus, bet darbštus vyras. Daug padėjo neturintiems susisiekti su priemonių, nuveždamas juos į reikiamas vietas. Priklausė Lietuvių Fondui,

Cicero Lietuvių Bendruomenei, „Lituanicos“ futbolo klubui, kai ši komanda rungtyniaudavo, Romą visada buvo galima matyti tarp žiūrovų.

Velionis buvo pašarvotas Kuratko-Novak laidojimo koplyčioje liepos 1 d., o kitą dieną po pamaldų Šv. Antano bažnyčioje palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Eduardas Olšauskas (gimęs 1922 m. Želmių kaime, Salantų valsčiuje, Kretingos apskr.) po šv. Mišių už jo sielą Šv. Antano bažnyčioje liepos 6 d. palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Velionis 1944-aisiais pasitraukė į Vakarus, 1947 m. išvyko į Kanadą, kur Hamiltone sukūrė šeimą su Elena Laniauskaite, 1961-aisiais persikėlė į JAV ir gyveno Čikagos apylinkėse. Nuliūdime liko: žmona Elena, sūnus Vincas Olšauskas, duklė dr. Roma Kuprienė su vyru visuo- menės veikėju, adv. Sauliumi ir nemažu būriu anū- kų bei kitų giminių. Velionio brolis buvo a. a. prel. dr. Algirdas Olšauskas – Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Čia paminėtiems mirusiųjų artimiesiems reiš- kiam užuojautas, o mirusiesiems – lengvos, nors ir svetimos žemelės.

Jūros šventėje – istorinių laivų paradas

Šventė apėmė visą Klaipėdą.

Šventės simbolis – fėjos.

Atkelta iš 1 psl.

Šiomet tradicinėje šventėje buvo nemažai naujovių. Viena jų – galimybė aplankyti regatoje „Baltic Sail“ dalyvavusius burlaivius. Didžiausio dėmesio sulaukė „Nao Victoria“ – tiksli XVI amžiaus portugalų jūrininko Ferdinand Magellan flotilės burlaivio, vienintelio grįžusio iš pirmosios ekspedicijos aplink pasaulį kopija. Jis pastatytas 1991 metais Ispanijoje, o nuo 2004 iki 2006 metų burlaivis pakartojo kelionę aplink pasaulį nuplaukdamas 27 000 jūrmylių ir aplankydamas 17 šalių.

Daug norinčių buvo įlipti į jau legenda tapusias jachtas „Lietuva“ ir „Ambersail“. Čia kiekvienas galėjo pamatyti, kokios kuklios sąlygos yra viduje, apžiūrėti poilsio vietas ar virtuvę. „Lietuva“ yra pirmoji lietuvių jachta, apiplaukusi pasaulį, o „Ambersail“ Tūkstantmečio odisėją per pasaulio vandenynus, aplankant 40 įvairių uostų, dar daugelis gerai prisimena.

Daugybę žmonių pritraukė ir istorinių bei tradicinių laivų paradas „Dangaus flotilė“ Dangės upėje, kuriame dalyvavo 16 tradicinių laivų ir senesnių nei 50 metų jachtų iš Lietuvos, Rusijos, Baltarusijos ir Lenkijos. Žiūrovai plojo pamatę neįprastą čiukčių kajaką, kuris pagamintas pagal istorinius piešinius, gautus iš vieno Amerikos muziejaus.

Kruizinis laivas „Wind Surf“, o šalia jo – legendinės mūsų jachtos „Lietuva“ ir „Ambersail“.

„Nao Victoria“ priminė pirmąją ekspediciją aplink pasaulį.

Kajakas aptrauktas oda ir susiūtas banginio ūsais. Visus sužavėjo ir kurėnai, taip pat luotas, venterinės valtys bei iš Baltarusijos atplaukęs drakaras – vikingų karo laivo kopija. Laivų paradas turbūt buvo vienas iš įspūdingiausių šventės renginių.

Šventės metu Klaipėdoje veikė 670 prekybos vietų, buvo surengtos eitynės „Fiesta žengia į miestą“, kuriose dalyvavo apie 7 000 žmonių, o kolona tęsėsi apie kilometrą. Daug lankytojų pamatė senovinių automobilių parodą, sutemus dangų raižė lazerių, fontanų ir šviesų vaidinimas, kurio metu atkurta legenda apie Jūrą ir Kastytį.

Klaipėdiečiai ir miesto svečiai galėjo pasigėrėti

ti įspūdingu pirmą kartą į miestą atplaukusiu „Luxury“ klasės kruiziniu laivu „Wind Surf“, kuriuo čia atvyko 304 turistai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos ir Australijos. Turistai iš tolimų šalių domėjosi švente, pirkė suvenyrų, ragavo lietuviško alaus.

Jūros šventė neseniai sulaukė išskirtinio dėmesio – renginys apdovanotas specialiu Europos festivalių asociacijos ženklu „Europe for Festivals, Festivals for Europe“ ir tapo šio judėjimo nariu. Tarpautinė festivalių komisija įvertino renginį kaip reikšmingą ilgaamžę jūrinę tradiciją, stiprinančią Klaipėdos, kaip jūrinio miesto įvaizdį.

Regata jūroje.

Kajakas iš odos.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Suimtas Lietuvos garbės konsulas

Nuplėšta garbės konsulo J. Sumarroca garbė. catalunyapress.ca

Barcelona (Irytas.lt) – Barcelonos civilinė Ispanijos gvardija suėmė Lietuvos garbės konsulą Jordi Sumarroca. Šis katalonų verslininkas ėjo Lietuvos garbės konsulo pareigas Barcelonoje nuo 2012 metų kovo. Nuo šiol jis įrašytas į Ispanijoje itin ilgą valdininkus paperkančių verslininkų sąrašą.

J. Sumarroca vadovauja statybos bendrovei „Teyco“ ir yra kaltinamas dėl korupcijos skandalo viešosios administracijos srityje, susijusio su pajūrio miesto Torredembarra seniūnija.

J. Sumarroca namuose bei jo bendrovėje buvo atlikta krata. Kaltinimai verslininkui dėl kyšių seniūnijai buvo pateikti prieš metus, o dabar

Vendrell miesto teisėjas ir prokuroras iš Madrido, nagrinėjantys šį didžiulį korupcijos skandalą, įsakė garbės konsulą suimti.

Torredembarra meras Daniel Masage, kuriam J. Sumarroca neva mokėjo kyšius už leidimą koncertų rūmų bei stovėjimo aikštelės statyboms, pernai metais taip pat buvo suimtas, vėliau paleistas, o dabar iš naujo suimtas. Manoma, jog J. Sumarroca tuometiniam Toredembarrra merui yra sumokėjęs daugiau nei pusės milijono eurų kyši, pervesdamas pinigus pastarojo įmonėms.

Dėl to paties skandalo suimti ir J. Sumarroca pusseserė Susana Sumarroca bei jo dėdė Joaquim Sumarroca.

Naujas karinių jūrų pajėgų vadas

Vilnius (KAM info) – Keičiasi Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadas – šiose pareigose flotilės admirolą Kęstutį Macijauską keičia jūrų kapitonas Arūnas Mockus.

K. Macijauskas pajėgoms vadovavo 1999–2008 metais ir 2010–2015 metais.

„K. Macijauskas puikiai tarnavo Lietuvai. Mes jam esame dėkingi už Karinių jūrų pajėgų išvystymą ir pasirėmimą, bet atėjo laikas, nes jis vado-

vauja gerokai virš termino, kada mums įprasta rotuoti karininkus“, – sakė Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

A. Mockus iki šiol ėjo Karinių jūrų pajėgų štabo viršininko pareigas. 46-erių karininkas yra buvęs fregatos vado, karo laivų flotilės vado. Jis yra baigęs mokslus Vokietijoje, Belgijoje, Jungtinėse Valstijose ir Didžiojoje Britanijoje.

Prisidės prie Kanadoje statomo paminklo

Vilnius (URM info) – Lietuvos Vyriausybė ketina prisidėti prie Kanados sostinėje Ottawoje statomo paminklo komunizmo aukoms.

Paminklo statybos darbus planuojama pradėti šiemet, o užbaigti 2017 metais, kai Kanada minės 150-ąsias valstybės įkūrimo metines. Paminklas su simboliniu Vilties tiltu bus statomas Ottawos centre šalia Kanados parlamento, Aukščiausiojo teismo, archyvų pastatų.

Projektas pastatyti paminklą at-

sirado kaip bendras Kanados tautinių bendruomenių lyderių, valdžios atstovų ir užsienio valstybių, nukentėjusių nuo komunizmo, siekis pagerbti komunizmo aukas.

Anot Lietuvos URM, paminklu siekiama priminti, kad Kanada suteikė prieglobstį nuo persekiojimo daugelio tautų žmonėms, nukentėjusiems nuo komunizmo, tarp jų ir lietuviams.

Paminklo statybą remia ir Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Anykščiai minėjo 575 metų jubiliejų

Vilnius (BNS) – Liepos 24–26 dienomis Anykščiai šventė miesto 575 metų jubiliejų. Dešimtys kultūros ir sporto renginių vyko įvairiausiose miesto erdvėse.

Istorinėje miesto dvarvietėje buvo rodoma teatralizuota programa „Onixty, Oniksty, Anykščiai“, vyko klasikos ir populiarios muzikos dermės projektai, Angelų muziejaus veiklos penkmetį pažymėjo žymių anykštėnų kūrybos pristatymai, floristinių kilimų paroda, veikė mugė, buvo rodomas

Nakties kinas, vyko valčių festivalis Šventosios upėje, improvizuoti bendri Miestelėnų pusryčiai.

Sekmadienį, po Šv. Onos atleidų Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčioje, šventę užbaigė prie Kultūros centro vykęs Pakermošys su folkloro ansambliu „Mindrė“ ir grupe „Jonis“.

Pirmą kartą Anykščiai paminėti 1440 metais, kaip Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kazimiero Anykščių dvaras, perduotas valdyti Radvilai Astikaičiui.

Ukraina nusileidžia, JAV tam pritaria

Washingtonas (1 psl) – JAV viceprezidentas Joe Biden pasveikino Ukrainos prezidento Petro Porošenkos pasiūlymą Rytų Ukrainoje palei kontaktinę liniją sukurti 30 km demilitarizuotą zoną.

Demilitarizuotą zoną prižiūrėtų Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) atstovai, joje būtų draudžiama laikyti tankus, artileriją ir minosvaidžio sistemas.

Vadovai taip pat aptarė Ukrainos pastangas kovoti su korupcija, dvišalį bendradarbiavimą kariuomenės ir

technologijų srityse bei Malaizijos oro linijų lėktuvo katastrofos tyrimą. P. Porošenka ir J. Biden kalbėjo apie Jungtinių Tautų tribunolo įkūrimo galimybę.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba liepos 29-ąją balsuos dėl Malaizijos, Australijos, Nyderlandų ir Ukrainos pasiūlymo įkurti tarptautinį tribunolą, kuris teistų pernai įvykusios Malaizijos oro linijų lėktuvo katastrofos kaltininkus. Kaip pranešama, Rusija ketina vetuoti šią idėją.

Sujudimas Karaliaučiuje

Karaliaučius, Rusija (BNS) – Karaliaučiaus srityje liepos 26 dieną vyko Rusijos karinių jūrų pajėgų dienos iškilmės, kuriose pirmąkart praskrido kariniai lėktuvai Su-34 ir MiG-31.

Per šioje srityje esančioje Baltijsko karinių jūrų pajėgų bazėje vykusį paradą praskrido daugiau negu 20 lėktuvų ir sraigtasparnių, tarp jų naikintuvų bombonešių Su-24, naikintuvai Su-27, povandeninių laivų paieškos ir gelbėjimo sraigtasparniai Ka-27, atakos sraigtasparniai Mi-24 ir karinio transporto lėktuvai An-26.

Orlaivių pilotai šventės dalyviams demonstravo įvairius manevrus, pa-

truliavimą virš teritorinių vandenų, dideliu greičiu plaukiančių taikinių ataką, povandeninio laivo paieškas.

Parade taip pat dalyvavo 30 karinių ir pagalbinių laivų, daugiau negu 15 karinės technikos vienetų ir apie 1,5 tūkst. karių. Dalyvavę laivai praplaukė Karaliaučiaus kanalu ir atliko įvairius manevrus, šaudė iš artilerijos pabūklų, leido raketas ir torpedas, buvo pademonstruotas jūrų pėstininkų išsilaipinimas iš didelio jūrų desanto laivo.

Šiuose renginiuose dalyvavo, manevrus stebėjo ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.

Graikijoje įtampa kiek atslūgo

Paryžius (ELTA) – Europos centrinio banko (ECB) valdybos narys Christian Noyer pareiškė, kad Graikijos pasitraukimo iš euro zonos grėsmė slūgsta.

Pareigūnas nurodo, kad Graikijos bankų „užkrato“, galinčio persiduoti kitiems užsienio bankams, galimybės „beveik lygios nuliui“. Taip yra dėl to, kad pastarieji nepaprastai sumažino savo ryšius su didžiules skolas sukauptisia šalimi. Paklaustas, ar sumažėjo Graikijos pasitraukimo iš euro zonos rizika, K. Noyer sakė: „Taip, tikiau, kad taip nutiko“.

Graikijos tarptautiniai kreditoriai ruošiasi Atėnuose vyksiančioms deryboms dėl finansinės paramos; ša-

lies parlamentarai pritarė ir antrajam reformų paketui, nors kairiųjų pažiūrų pareigūnų priešinimasis taupymo priemonėms ir gali šalyje sukelti išankstinius rinkimus.

Europos Komisijos, laikomos viena iš didžiausių Graikijos kreditorių kartu su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) ir Europos centriniu banku (ECB), atstovė spaudai teigiamai sutiko Atėnų išsakytą pritarimą reformoms.

Jau dabar ekspertams kyla abejonų, ar nusilpusi Graikijos ekonomika atlaikys naująsias taupymo reformas – jau šešerius metus trunkantis nuosmukis ketvirčiu sumažino šalies BVP, o nedarbo lygis viršija 25 proc. ribą.

A. Lukašenka garsenybę mokė pustyti dalgį

Minskas (ELTA) – Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka prancūzų kino žvaigždę Gerard Depardieu pamokė, kaip dalgiu šienauti pievą. Jis svečią priėmė savo sodyboje netoli Minsko.

„Jūs turite gražių moterų, skanaus pieno ir skanios mėsos. Tai yra tai, ko reikia tokiam jautukui kaip aš“, – baltarusių žiniasklaida citavo aktorį. Stebimas patenkinto A. Lukašenkos, jis pridūrė: „Aš matau, kad žmonės čia yra laimingi. Turi būti malonu gyventi šioje šalyje“.

A. Lukašenka, kuriam rugpjūtį sukaks 61 metai, nuo 1994-ųjų valdo Baltarusiją. Manoma, kad spalį jis vėl dalyvaus Prezidento rinkimuose.

Nenorėdamas mokėti didelių mokesčių savo šalyje, G. Depardieu 2012 metais persikėlė į Belgiją, o 2013-aisiais

Gabus aktorius gabus ir pradalgėje. „Facebook“ nuotr.

priėmė Rusijos pilietybę, kurią jam asmeniškai pasiūlė prezidentas Vladimiras Putinas.

Savo mokesčių deklaraciją G. Depardieu pernai pateikė Mordovijos Respublikoje, kur yra oficialiai yra registruotas.

Karaliaučiaus kraštas –

Potsdamo konferencijos 70 metų auka Stalino šmėkloms

DR. STASYS BAČKAITIS

Liepos-rugpjūčio mėn. sukanka 70 metų, kai 1945 m., Europoje pasibaigus karui, bet dar vykstant mūšiams su Japonija, Potsdame susitiko JAV, Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos valstybių vadovai numatyti ne tik pokario Vokietijos, bet ir kitų Centro ir Rytų Europos tautų ateities. Buvo nutarta Vokietiją, kaip politinę-ekonominę jėgą, demilitarizuoti, denacifikuoti ir galutinai pašalinti. JAV ir Britanija, patvirtindamos 1944 m. Jaltos konferencijos sutarimą iki taikos sutarties su Vokietija ir Japonija pasirašymo Sovietų Sąjungai Vokietijos užimtoje teritorijoje palikti laisvas rankas, Rytų ir Centro Europos valstybių atžvilgiu pasirinko prisitaikėlišką politiką. Potsdame buvo užglostyta nemažai su Atlanto Charta¹ susijusių Vakarams nepatogių keblumų, kurie vėliau atvedė prie galybės žmonių tragiškų likimų ir net galimos karinės konfrontacijos.

Potsdamo 1945 m. konferencijos susitarimai

Trumpa šios konferencijos susitarimų apžvalga². Numatyta, kad nauja Vokietijos-Lenkijos siena eis Oderio ir Neisės upėmis, o rytuose Lenkijos-Rusijos siena liks pagal Hitlerio-Stalino suokalbį, su kuriomis išimtinis – Curzono linija. Patvirtintas nutarimas buvusią Rytų Prūsijos teritoriją tarp Nemuno žemupio ir linijos į vakarus nuo Lietuvos-Lenkijos sienos (Vištyčio ežero pietinio galo) iki Baltijos jūros, pusiau perkertant Aistmares, perduoti laikinai administruoti Sovietų Sąjungai. Rusijai duota teisė karo reparacijų sąskaita iš Rytinės Vokietijos išsivežti bet kokią turtą ir įrangą. Rusijai taip pat perduodama 25 nuoš. pramonės įrangos, esančios Vakarų sąjungininkų okupacinėse zonose. Nutarta įkurti tarptautinį organą – Užsienio reikalų ministrų tarybą. Veikusi 1945–1949 m. laikotarpiu ji turėjo parengti taikos sutartis su Vokietija ir Japonija. Tačiau to neatliko, ir iki šiol taikos sutartys su Vokietija ir Japonija nepasirašytos.

Lietuva, kaip ir visos Baltijos valstybės, Jaltos konferencijoje be jokio paminėjimo buvo paliktos Sovietų Sąjungos „globoje“³, matyt, Vakarams net nenutuokiant, kad JAV niekada nebuvo pripažinusios šių valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Svarbiausi ginčai Potsdame vyko dėl principų, pagal kuriuos didžiųjų valstybių bus pripažįstamos naujai suformuotos vyriausybės ką tik Sovietų Sąjungos užimtos teritorijose. Buvo numatyta, kad tos vyriausybės bus pripažintos tik tuo atveju, jeigu jos bus suformuotos laisvu rinkimų pagrindu. Nors Vakarami puikiai suprato, kokie tie rinkimai būna sovietų kontroliuojamose teritorijose, bet užsimerkė.

Kodėl Potsdamo konferencijoje Baltijos šalys buvo užmirštos? Pirmiausia, Baltijos valstybių tema nei Jaltoje, nei Potsdame niekada nebuvo įtraukta į diskusijų dienotvarkę. JAV buvo suinteresuota greitesne karo baigtimi ir Sovietų Sąjungos dalyvavimu kare su Japonija. Todėl nuo to nenorėjo nukreipti Stalino dėmesio. Gerokai prie to prisidėjo ir prasiskverbę Maskvos žvalgybos agentai, įtakojantys JAV ir Anglijos valstybines struktūras net ir aukščiausioje vyriausybės lygyje^{4,5}. 1945 m. balandžio mėn. mirus F. Roosevelt ir tuoj po to W. Churchill pralaimėjus rinkimus, susijaukė ir vakariečių orientacija. Tokiu būdu silpnai pasiruošę nauji vadovai – JAV prezidentas H. Truman ir Britanijos ministras pirmininkas C. Atlee – Potsdamo konferencijoje sunkiai susigaudė esamoje situacijoje, ir tai sovietams padėjo gana lengvai pasiekti savo tikslų⁶.

Britai ir amerikiečiai jau anksčiau buvo numatę visą Rytų Prūsiją atiduoti Lenkijai. Sovietų Sąjungos vadovas Stalinas tokiems planams iš pradžių ne tik neprieštaravo, bet netgi juos skatino. Tačiau baigiantis 1942 m. lapkričio 28–gruodžio 1 d. vykusiai

Kaliningrado katedra

Teherano konferencijai⁷, Sovietų diktatorius staiga pareikalavo, kad šiaurinė Rytprūsių teritorijos dalis, įskaičiuojant Karaliaučiaus uostą, po karo būtų atiduota Sovietų Sąjungai.

Stalino požiūris dėl Rytų Prūsijos teritorijos pasikeitė, kai Sovietų Sąjunga, palaužusi Vokietiją Stalingrade, pasijuto šiame kare esanti politinės ir karinės padėties valdovė. Ji 1943 m. nutraukė diplomatinis santykius su Londone esančia egziline Lenkijos vyriausybe ir pradėjo formuoti prosovietinę, komunistų dominuojamą Lenkijos valdžią⁸. Įdomu dar ir tai, kad Maskva pareiškė pretenzijas ne į visą Rytų Prūsiją, o tik į dalį šios teritorijos, palikdama pietinę jos dalį Lenkijai. Kad Lenkija, dalyvaudama pokarinės Vokietijos dalybose, neišvengiamai būtų priversta šlietis prie Rusijos. Tokia prosovietinė Lenkija negalėtų tapti kliūtimi Sovietų Sąjungos ekspansijai į Rytų ir Vidurio Europą.

Suprantama, Stalinas nekalbėjo apie Sovietų Sąjungos strateginius tikslus. Jis aiškino Sovietų Sąjungos būtinybę turėti neužšalantį uostą Baltijos jūroje. Nei Churchill, nei Roosevelt tokiems Stalino norams Teherane neprieštaravo. Pasak istoriko Č. Laurinavičiaus, toks jų sprendimas, matyt, garantavo, kad Maskva nesudarys separatistinės taikos su Berlynu.

Stalino „dovana“ Lietuvai

Pagal sovietinės Lietuvos veikėjo – istoriko Romo Šarmaičio 1944 m. vasario 27 d. dienoraštį⁹, dar gerokai iki sovietų kariuomenės sugrįžimo į Lietuvą, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras V.

Molotovas, pateikė tuo metu Maskvoje esantiems sovietinės Lietuvos vadovams klausimą dėl Lietuvos vakarinių sienų. Istorikas Antanas Kulakauskas teigia, jog šiam reikalui aptarti buvo skubiai sudarytas specialus komitetas, susidedantis iš Antano Venclovos, Povilo Pakarklio, Juozo Žiugždos, Juozo Vaišnoro ir dar kelių sovietinės Lietuvos veikėjų. Leningrado kalbininko Boriso Larino sutelkta komisija Lietuvos sovietinei vyriausybei (LSV) paruošė pasiūlymą prijungti prie Lietuvos maždaug 60 kilometrų lanku į rytus nuo Karaliaučiaus esančią teritoriją su visomis Kuršių mariomis, Tilže, Ragaine, Įsrūčiu, Gumbine ir Tolminkiemiu, kur dar gyveno lietuvininkai. Aprobavusi šiuos pasiūlymus LSV įteikė juos Molotovui. Tačiau Stalinas apie Molotovo siūlymus niekur ir niekuomet neužsiminė.

Istorikas Marius Ėmužis teigia¹⁰, jog LSV labai norėjo tokios Stalino dovanos. Lįsti į suvokietintas žemes neverta, bus tik vargo ir daugiau erzelio su kaimynais vokiečiais, – patvirtino tuolaikinių mąstymą ir Aleksandras Štomas, 1995 m. liepos 18 d. kalbėdamasis su Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirm. Vytautu Šilu (žr. 2014 rugpjūčio 8 d. „Vorojute“ išspausdintą straipsnį „Lietuva ir Karaliaučius. Pokalbis su Aleksandru Štoma“). Tuo laiku niekas iš sovietinės Lietuvos vadovų net nenuvokė, kad, pagal Stalino planus, likusieji Rytprūsių vokiečiai ir lietuvininkai bus netrukus prievarta išguiti iš tos teritorijos, o juos pakeis rusų kolonistai. Tačiau net ir užkietėjusių lietuvių komunistų mintyse nostalgija Karaliaučiaus kraštui, atrodo, niekada neįsibėbėjo. „Ech, senoji prūsų žemė, kiek ji lietuviškos giminės prūsų...“, – rašė Lietuvos komu-

Potsdamo konferencija, 1945 m.

nistų partijos vadovas Sniečkus savo 1960 m. užrašuose po apsilankymo Ka-
liningrado srityje vykusiose karinėse
pratybose.

Rytų Prūsijos
gyventojų likimas

Potsdamo konferencijoje Stalinas
pasiekė visų savo tikslų. Vokietiją bu-
vo nutarta riboti pagal 1937 metų gruodžio 31 d. sienų būklę. Priimta sovietizacija Sovietų Sąjungos užimtoje Eu-
ropos dalyje, patvirtintas Hitlerio-Stalino susitarimas, nustatantis Lenkijos rytines sienas pagal Curzono liniją, o vakarines – pagal Oderio-Neisės upes. Visiškai nutylėtas Baltijos valstybių likimas. Paskelbtame nutarime sakoma, kad Karaliaučiaus sritis atiduota laikinai administruoti Sovietų Sąjungai¹¹, o rusiškame teksto variante – netgi „palikta” Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungai.

Iki 1944 m. Rytų Prūsijoje gyveno apie 2,6 mln. žmonių. Sovietams veržiantis į šią teritoriją, daugiau nei trys ketvirtadaliai gyventojų spėjo pasitraukti. Keli šimtai tūkst. žuvo vykstant kariniams veiksams. Tačiau per 300 tūkst. civilių gyventojų, iš jų – apie 120 tūkst. lietuvių kilmės – dėl vienos ar kitos priežasties pasiliko. Sovietų kariams generolo Černiachovskio įsakymu buvo leista Rytų Prūsijoje nevaržomai siautėti, skelbiant: „Mes liksime patenkinti tik tada, kai visus juos išnaikinsime... Jokio pasigailėjimo – negailėkite nė vieno... Iš fašistų krašto turi likti dykuma”. Ten nebuvo nė vienos vietovės, kurioje nebūtų vykusios masinės žudynės – masiniai moterų prievartavimai, gyvų žmonių kalimas prie sienos ir kitokie nežmoniški veiksmai. 1945 m. pabaigoje visame Karaliaučiaus krašte buvo likę tik apie 160 tūkst. vietos gyventojų. Jie buvo suvaryti į Karaliaučiaus, Įsruties, Prūsų Ylavos, Gastų, Tolminkiemio koncentracijos stovyklas, kur jų laukdavo vergiškas darbas, badas, dažnai ir mirtis¹². Atsirado tūkstančiai našlaičių, vadinamųjų „vilko vaikų”, kurie, gelbėdamiesi nuo bado ir teroro, plaukė per Nemuną, pasislėpę prekiniuose traukiniuose bėgo į Lietuvą¹³.

Nuo 1945 m. rudens prasidėjo nenutrūkstamas Karaliaučiaus krašto kolonizavimas. 1947 m. spalio 11 d. Sovietų Sąjungos Ministrų Taryba, pažeisdama 1907 m. Hagos konvenciją, priėmė nutarimą „Dėl vokiečių iškeldinimo iš Karaliaučiaus srities”. 102 tūkst. vietos gyventojų, tarp jų ir visi lietuvininkai, atlaikę sovietų terorą, buvo besąlygiškai ištremti į Rytų Vokietiją. Senujų gyventojų dvasinis ir kultūrinis paveldas buvo sunaikintas, istoriniai vietovardžiai be išimties pa-keisti rusiškais.

Lietuvių keliame klausimai
dėl Karaliaučiaus srities priklausomybės

Po Potsdamo konferencijos Kara-
liaučiaus srities prijungimo klausimas Lietuvoje nutilo. Vengta prisi-
minti ir 1945-ųjų gegužės mėnesį „Tie-
soje” skelbtus tuometinės sovietinės Liaudies vyriausybės teisingumo mi-
nistro P. Pakarklio straipsnius¹⁴, ku-
riuose aiškinama, jog Rytprūsius vo-
kiečiai atėmė ne iš ko kito, o iš lietu-
vininkų ir brolių prūsų. 1945 m. Pots-
damo konferencijai pietinį Nemuno
krantą priskyrus Rusijos Sovietinei
Respublikai, P. Pakarklis nesutarė su
sovietų vyriausybe. Pastarajai jis rašė:
„Kalininingrado sritis iki Teutonų or-
dino atėjimo (XIII a. vid.) buvo apgy-

vendinta vien tik lietuvių ir, nežiūrint
vokiečių kolonizacijos dabartinėje Ka-
liningrado srityje, lietuvių kilmės
žmonės sudarė gyventojų daugumą, to-
dėl laikausi nuomonės, kad lietuviškų
Kalininingrado srities pavadinimų ne-
reikėtų keisti naujais”.

1946-aisiais JAV okupuotoje Vo-
kietijos dalyje Mažosios Lietuvos tary-
ba paskelbė du dokumentus, žinomus
kaip „Fuldos aktai”¹⁵. Juose reikalau-
jama prijungti Karaliaučiaus sritį prie
atkurtinos Lietuvos valstybės, o iki tol
pavesti ją valdyti specialiai Jungtinių
Tautų komisijai. Karaliaučiaus kra-
što likimu rūpinosi ir Vakaruose likę
nepriklausomos Lietuvos diplomatai.
1979 knygoje „Diplomatijos paraštė-
je” Vaclovas Sidzikauskas mini, jog
1946-ųjų vasarą buvo sudaryta dele-
gacija atstovauti Lietuvai taip niekada
ir neįvykusioje Taikos konferencijoje.
1949 vasario 2 d. V. Sidzikauskas kar-
tu su Mykolu Krupavičiumi ir Lietuvos
pasiuntiniu Washingtone Povilu Ža-
deikiu įteikė JAV Valstybės departa-
mentui Vyriausiojo Lietuvos išlaisvi-
nimo komiteto (VLIKo) „Lietuvos ne-
priklausomybės atstatymo memoran-
dumą”, prie kurio buvo pridėti ir Ma-
žosios Lietuvos tarybos „Fuldos aktai”.
Toks pat dokumentas buvo įteiktas ir
Didžiosios Britanijos bei Prancūzijos
vyriausybėms. Deja, be atsiliepimo.

Net ir po penkiasdešimties metų
tylos bei Sovietų Sąjungos subyrėjimo
Vakarų valstybės nekėlė Rusijai Rytų
Prūsijos prisijungimo teisėtumo. Su-
prantama, Vokietija tyli. Kalta dėl
Antrojo pasaulinio karo pradėjimo
bei tragiškų pasekmių visai Europai
iki šios dienos nepareiškė jokių pro-
testų prieš jos piliečių masines žudy-
nes, tūkstančių moterų išprievartavi-
mą ir šimtų tūkstančių žmonių badu iš-
marinimą Rytų Prūsijoje bei pačioje
Vokietijoje.

Išnašos

1. Martin Kelly, Atlantic Charter, A Vision for a Post-World War II World, American History, http://americanhistory.about.com/od/worldwarII/a/atlantic_charte.htm
2. The Yale Law School, Foreign Policy 1941–1949, Potsdam Conference, July 17-August 2, 1945, Protocol of the Proceedings, August 1, 1945.
3. Yalta Conference (Feb 4-11, 1944) Summary & Facts, history.state.gov
4. Cliff Kincaid 11. The Infiltration of the U.S. Government, Accuracy in Media, November 6, 2012 <http://www.aim.org/video/>
5. Adrienne Wilmoth Lerner, Cambridge University Spy Ring C, Espionage Encyclopedia, <http://www.faqs.org/espionage/Bl-Ch/Cambridge-University-Spy-Ring.html#ixzz3bNUslzMX6>.
6. Michael Dobbs, FDR, Stalin, Churchill and Truman – from world war to cold war, New York Publisher Alfred A. Knopf, 2012
7. Kennedy Hickman, World War II: Tehran Conference, World War II: Tehran Conference, <http://militaryhistory.about.com/od/militarystrategies/p/tehran.htm>
8. Glenn E. Curtis, *Poland: A Country Study*, Washington, D. C.: Federal Research Division of the Library of Congress, 1992, http://www.shsu.edu/~his_ncp/PolandPW.html
9. Lietuviškoji tarybinė enciklopedija, Romas Šarmaitis, 10 tomas – 573 psl., Vilnius, 1983
10. Marius Ėmužis, Karaliaučiaus srities prijungimo prie Lietuvos istorijos pėdsakais, 15 min. 2013 birželio 28 d. Šaltinis: Naujasis židinys-Aidai Nr. 3
11. Raymond A. Smith, The Status of the Kaliningrad oblast under International law, Lithuanian quarterly journal of Arts and Sciences, Volume 38, No. 1 – Spring 1992
12. Indrė Tumėnaitė, Eugenijus Skipitis, Mažosios Lietuvos genocido diena aplenkia Pagėgių kraštą, Tauragės kurjeris, 2009-10-26
13. Lothar Klafs. Mes irgi išgyvenome, Nacionalinis Energetikos Forumas, AB Spauda, Lt-05129, Vilnius, 2014
14. Voruta, Povilas Pakarklis: Kontroversiška asmenybė, Voruta, 2010-01-10
15. Vytautas Šilas, Tilžės aktas galioja – todėl įpareigoja, „XXI amžiaus” priedas apie Lietuvą ir pasaulį, 2007 m. sausio 10 d., Nr. 1(138)

Bus daugiau

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773–229–9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312–337–1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815–741–3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708–598–8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708–422–8260

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga 30–69 metų moteris, su-
sikalbanti angliškai, galinti prižiūrėti
moterį ir gyventi kartu Claremont, CA.
Tel. 909-626-0954.

DRAUGAS
773-585-9500
skelbimai@draugas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo” laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

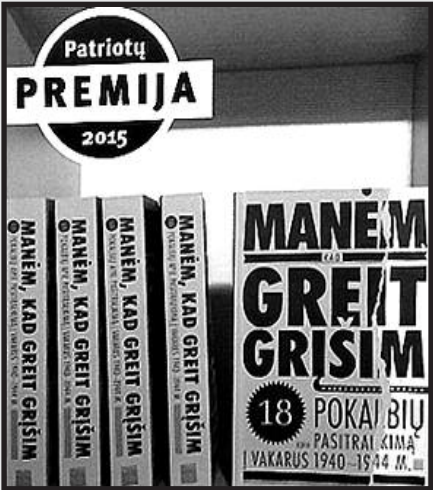
<http://draugokalendarius.org>

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius
galite nusipirkti „Drauge”

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvys” išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim” (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim” yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Dusetų Švč. Trejybės bažnyčia ir Kryžiaus kelio stočių koplytėlės.

Vilijos Visockienės nuotraukos

Aukos, įprasminančios tikėjimo tvirtybę

MARIJA VARENBERGIENĖ

Dusetų Švč. Trejybės parapijos klebonas kanauninkas Stanislovas Krumpliauskas, ką tik užbaigęs Dusetų bažnyčios atnaujinimo ir neatidėliotino remonto darbus, vėl rūpinasi naujais, didžiuliais darbais – atstatyti Kryžiaus kelio stočių koplytėles, kurios gražiai įkomponuotos į bažnyčią juosiantį mūro aptvarą. Jos įrengtos 1888 metais Dusetų bažnyčioje dirbusio klebono Antano Rumševičiaus, ir jau daugelį dešimtmečių suvargusios ir apleistos nebeatlieka savo paskirties – priimti maldai tikinčiuosius einančius Kryžiaus kelią aplink mūsų šventovę.

Šių eilučių autorė dar prisimena, kad šiose koplytėlėse kabojo didžiuliai paveikslai, vaizduojantys Kristaus kančios kelią. Kiekviena koplytėlė buvo uždarama kalto metalo ažūriniais varteliais, kad kiekvienu paros metu atėjęs tikintysis maldingai susikaupęs, galėtų pagarbinti Išganytoją, atlikti atgailą, prašyti Dievo malonių. Atlaidų dienomis, parapijietės atnešdavo gražiausius žiedus iš savo darželių ir papuošdavo koplytelių altorėjus. Tačiau karo ir pokario metais Kryžiaus kelio koplytėlės buvo išniekintos, varteliai išlaužyti, paveikslai nežinia kur dingę.

Mūsų nenuilstantis klebonas Stanislovas jau pasirūpino, kad Kryžiaus kelio stočių koplytėlės, kurių yra keturiolika, būtų apžiūrėtos specialistų ir apytiksliai įvertinta darbų apimtis ir kaina.

Nuostabu, kad ir Aukščiausiojo malonė laimina šiuos darbus – iš JAV, Newarco miesto (New Jersey valstija) į Lietuvą atkeliavo prieš 100 metų pagaminti Kryžiaus kelio stočių atvaizdai, kurie padedant Panevėžio vyskupijai pasiekė Dusetų Švč. Trejybės bažnyčią. Šie labai vertingi Kryžiaus Kelių stočių atvaizdai bus pakabinti mūsų bažnyčioje, o dabar esančios stotys, bus patalpintos naujai suremontuotose koplytėlėse. Šia dovana Lietuvai pasirūpino JAV gyvuojanti Lietuvos Vyčių organizacijos 29-ji kuopa, kuriai vadovauja Rita Sussko. Už dovanos persiuntimą į Lietuvą sumokėjo Danutė Marie Augus-Scola iš Californijos, taip pat esanti šios organizacijos nare.

Už šią vertingą dovaną, ir už tai, kad ji atkeliavo į Dusetų Švč. Trejybės parapiją, tikintieji dėkoja Panevėžio vyskupui J. E. Jonui Kauneckui ir Kauno arkivyskupui J. E. Lionginui Virbalui, taip pat Newarco švenčiausios Trejybės bažnyčios bendruomenei.

Šiuo metu didžiausia problema, sakė mūsų klebonas, – lėšos,

reikalingos atstatymo darbams. Be parapijiečių pagalbos šie darbai bus neįmanomi, rūpinosi klebonas. Jis pasidžiaugė, kad Panevėžio Vyskupija leido aukotojus įamžinti specialiai tam tikslui pagamintose lentelėse, kurios bus pritvirtintos prie atstatytų Kryžiaus kelio stočių su aukotojo ar jo šeimos pavarde ir trumpu pageidaujamu tekstu. Klebonas Stanislovas kviečia visus geros valios tikinčiuosius – parapijiečius, kraštiečius, draugijas ar organizacijas paremti šiuos didelius darbus ir ilgiems metams palikti savo tikėjimo tvirtybės ir padėkos Aukščiausiam įamžinimo ženklus ateinančioms kartoms.

Kad norintiems prisidėti prie šios taurios aukos, būtų lengviau apsispręsti, kurią Kryžiaus kelio stotį pasirinkti, noriu trumpai pasidalinti Kryžiaus kelio stočių apmąstymais (sutrumpintais), kuriuos parengė Paštuvos (Kauno raj.) seserys karmelitės.

Eidami Kryžiaus kelią, sekame paskui kenčiantį Išganytoją, iš kurio kančios, aukos, meilės ir kantrumo mokomės, gyvendami savo gyvenimus.

1-oji stotis. Jėzus nuteisiamas mirti. Padėk mums, Viešpatie, kai esame kaltinami tuo, ko nepadarėme, kai mus išduoda ir įskaudina.

2-oji stotis. Jėzus paima nešti Kryžių. Kai gyvenimas sunkus, kai patiriame blogį, skausmą, ligą, nepasisekimą, padėk mums, Viešpatie Jėzau.

3-oji stotis. Jėzus pirmą kartą parpuola po Kryžiumi. Mes irgi, Viešpatie, parpuolame savo gyvenimo kelyje, kai kartais elgiamės neteisingai. Padėk mums, kad nenusimintume ir neprarastume vilties, bet keltumės ir vėl sektume Tavimi.

4-oji stotis. Jėzus sutinka savo Motiną. Marija yra ir mūsų Motina. Ji myli mus taip pat, kaip mylėjo Jėzų. Kai esame nelaimingi ar prislėgti kokio nors rūpesčio, Ji apkabina mus savo mylinčiomis, guodžiančiomis rankomis.

5-oji stotis. Simonas Kirenietis padeda Jėzui nešti Kryžių. Padėk mums, Viešpatie, visada būti pasirengusiems pagelbėti kiekvienam, paaukojant savo laiką, pinigus ar kitu būdu, ir neprimesti kitam to, ką patys galime padaryti.

6-toji stotis. Veronika nušluosto Jėzui veidą. Padėk mums, Viešpatie, atkreipti dėmesį į kitus, matyti jų kentėjimus, pasakyti jiems gerą žodį, ištiesti pagalbos ranką, kaip Veronika.

7-oji stotis. Jėzus parpuola antrą kartą. Viešpatie, kai mes patiriame nusivylimą, visko žlugimą, kai netenkame drąsos ir noro, kai parpuolame prislėgti savo kryžiaus svorio, padėk mums pasitikėti Tėvo meile ir atrasti jėgų eiti toliau.

8-toji stotis. Jėzus sutinka Jeruzalės moteris. Viešpatie, mokyk mus savo kančių apsuptyje rodyti užuojautą kenčiantiems ir su didesniu noru ir atsidavimu nešti savo kryžių.

9-oji stotis. Jėzus parpuola trečią kartą. Viešpatie, kai prarandame norą eiti pirmyn, kai gyvenimas tampa sunkus ir nesimato šviesos tunelio gale, padėk mums ištverti iki galo.

10-oji stotis. Jėzui nuplėšia drabužius. Viešpatie, ir mūsų gyvenime būna metas, kai esame atstumti, pajuokiami, vieniši. Tegul mus visada sustiprina Tavo artumas.

11-oji stotis. Jėzus prikalamas prie Kryžiaus. Viešpatie, padėk mums atleisti tiems, kurie mūsų nekenčia ar daro mums blogą, padėk neatsilyginti tuo pačiu, bet melstis už juos ir mylėti juos taip, kaip Tu.

12-oji stotis. Jėzus miršta ant kryžiaus. Viešpatie, kai jaučiamės sutrikę, atstumti, nutolę nuo Dievo, padėk prisiminti, kad mūsų tamsybių valandą mūsų dangiškasis Tėvas nepaliko mūsų.

13-toji stotis. Jėzus nuimamas nuo Kryžiaus. Viešpatie, dėkojame, kad davei mums taip mylinčią Motiną Mariją, dėkojame už tą dalį, kurią ji atliko Tavo išganymo slėpinyje. Pažadink troškimą karštai mylėti Mariją ir taip gyventi, kad būtume verti tokios Motinos.

14-toji stotis. Jėzus laidojamas kape. Viešpatie, dėkojame už auką, paaukotą už mus. Padėk mums kreipti žvilgsnius į Tave, kad mūsų gyvenimai būtų verti Tavo meilės.

Norintieji aukoti savo lėšas šių didžiųjų ir kilniųjų darbų įgyvendinimui ir gauti išsamesnę informaciją, prašome kreiptis į Dusetų Švč. Trejybės parapijos kleboną kanauninką Stanislovą Krumpliauską, bažnyčioje po pamaldų, arba tel. 8-6821-2388.

Marija Varenbergienė – Dusetų Švč. Trejybės parapijos Pastoracinės tarybos narė

Ašaros upės dugne

Atkelta iš 1 psl.

Andrew Johnsen (d.) rankose – geležiniai jo senelio Iver, profesionalaus naro, batai, menantys skęstančiųjų SS Eastland keleivių gelbėjimą. Kairėje – iškilnių vedėjas Dave Nelson.

Iškilmės sumaniai vedė Dave Nelson, kurio senelis Elmer Nelson buvo suvirintojas, gelbėjęs ne tik patį laivą, bet ir skęstančiuosius. Dave Nelson iki šiol neleidžia SS Eastland istorijai pasukti užmarštyje. Jis nuolat ją pri-mena, skaito paskaitas, ruošia parodas. Ne vieną dešimtmetį stropiai rinkęs šio laivo istorinius eksponatus, neseniai savo didelės apimties rinkinį Nelson

padovanojo Wheaton Center for His-tory fondams. Kalbėjo ir SS Eastland keleivių pa-likuonys. Tai danų, švedų, airių emigrantų vaikaičiai. Nors šioje nelaimėje gyvybių neteko nemažai čekų, jų pa-likuonių, deja, iškilmėse nematėme. Tiesa, kiek anksčiau, liepos 12 d. Bohemian National Cemetery kapinėse Čekijos Respublikos generalinis kon-

A † A

ALBINA PAŠKIENĖ RIPSKIENĖ
LOPETAITĖ

Mirė 2015 m. liepos 22 d. Phoenix, AZ.
Gimė 1932 m. spalio 3 d. Lietuvoje.
Gyveno Phoenix, AZ, anksčiau Evergreen Park ir Marquette Park, IL.
Nuliūdę liko: vyras Kazys Ripskis; sūnus Raymond Paškus su žmona Sandie; anūkas Raymond Paškus; sesuo Rose Fahey; duk-terėčios Vickie Bartasius Burris ir Ona „Debi“ Belk.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 30 d., 10 val. ryto Šv. Kazimierio kapinėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

www.draugas.org/mirties.html

sulas Čikagoje Borek Lizec atidengė pa-minklą, skirtą tragedijoje žuvusiems ir šiose kapinėse palaidotiems 134 čė-kams. Visi praėjusio penktadienio mi-nėjimo miesto centre prelegentai, nors ir nevienodai įdomiai, įnešė savo at-siminimų akmenėlių ir suklijavo juos į spalvingą to praeities įvykio mozaiką. Norėčiau išskirti dviejų palikuo-nių pasakojimus. Vienas – tai Karl Sup, „Eastland Memorial Society” įkū-rėjas, išsigelbėjusiųjų Herman ir Else Krause vaikaitis. Karl pasakojo įdomų tos nelaimės epizodą. Tą rytą Herman Edward Krause buvo apsirengęs kaip „Uncle Sam” – Amerikos laisvės sim-bolis. Pasipuošęs patriotiniu kostiumu jis turėjo vaikštinėti „Western Elect-ric” tarnautojų gegužinėje Michigan City, į kurią ir ruošėsi vykti SS East-land keleiviai. Kaip vėliau savo vai-kaičiams pasakojo Else Krause, neto-liese gatvėje stebėję nelaime praeiviai pradėjo garsiai šaukti: „Gelbėkite Dėdę Semą”. Narai sugebėjo išgelbėti Her-man Krause su visa Dėdės Semo ap-ranga. Tas patriotiškas kostiumas iš-saugotas iki šiol. Kitas jautrus pasakojimas, kurį iš-girdome iškilnių metu – tai dano emigranto iš Kopenhagos Iver Johnsen vaikaičio Andrew atsiminimai. Tą ne-lemtą liepos 24 d. rytą Iver Johnsen su-laukė telefoninio skambučio. Žaibiškai reikėjo jo pagalbos – jis buvo profe-sionalus naras. Į įvykio vietą atskubėjo

tramvajumi. Kaip tvirtina jo vaikaitis Andrew, „Iver pirmasis išsoko į SS Eastland, ir paskutinis iš jo išlindo”. Su savimi į šį minėjimą Andrew John-sen atsinešė storą brezentinį maišą. Iš jo ištraukė unikalių eksponatą – sene-lio nardymo batus, kuriais jis avėjo ir gelbėdamas SS Eastland laivo kelei-vius. Šie geležiniai batai sveria net 25 svarus. Kokia nuostabi istorija! Minėjime vyravo pakili, šventiš-ka nuotaika – kaip galbūt prieš šimtą metų, kai džiaugsmingai lipdami į SS Eastland „Western Electric” tarnau-tojai tikėjosi maloniai praleisti dieną gamtoje. Nevengta ir pajuokauti. Štai prieš pradėdant invokaciją, kunigas Brandt liepė susirinkusiems atsi-klaupiti. Atsiklaupiti!? Visi sutriko – kur, ant cemento? Jaunas kunigas nusi-šypsojo: „Just kidding...” Kita prele-gentė – „Eastland Fellowship Autho-rity” kuratorė, istorikė Alberta Adam-son (pasipuošusi autentiška, 1915 m lai-kotarpio suknele ir skrybėlaite iš plunksnų) patraukė susirinkusiuosius per dantį: „Vargu, ar apsirengę taip, kaip šiandien jūs atvykote į mūsų iš-kilmes, derėtųmėt prie SS Eastland ke-leivių?” Iš tikrųjų, prieš šimtmetį į lai-vą lipo moterys ilgomis suknėlėmis ir kostiumuoti vyrai – tarsi važiuodami į didžiulę šventę. „Gal tik aldermanas Burke su savo kostiumu ir šiaudine skrybėle galėtų gražiai įsilieti į anuo-metinę minią”, – pašmaikštavo istori-kė. „Matote, gerbiamas Burke – ne tik geras aldermanas, sąžiningai tarnavęs savo rinkėjams beveik pusę amžiaus, bet ir puikus Čikagos istorijos, ypač SS Eastland tragedijos žinovas, – tarsi jis pats būtų tos nelaimės liudytojas”, – pastebėjo ir kunigas Brandt. Susi-rinkę nusijuokė ir garsiai paplojo po-litikos veteranui. Iškilmės baigėsi vainiko nuleidi-mu į Čikagos upę. Minėjimo organi-zatoriaus Dave Nelson ir „Eastland Memorial Society” steigėjo Karl Sup dukros įmetė į vandenį nuostabų gel-tonų, žalių bei raudonų gėlių vainiką. O aš, tą rytą vilkėdamas lietuviškus krepšinio marškinėlius, prispaudęs prie širdies mažą JAV vėliavėlę, su liū-desiu prisiminiau keturis mūsų tėvy-nainius, kurie taipogi žuvo SS East-land tragedijoje – Petronėlę Laurinai-tę, Juozepą Ručinskaitę, Kotryną Kas-paraitę ir Boleslovą Sivickį. Visi jie il-sisi Amžiname poilsyje Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

ATLANTIC
Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Uželga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

PAS MUS IR APLINK MUS

Konsulatas keliai į naujas patalpas

Pranešame, kad Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje nevykdys priėmimo š. m. liepos 29–31 d. ir rugpjūčio 3–4 d., kadangi vyks persikėlimas į naujas konsulato patalpas adresu: **455 N Cityfront Plaza Dr., Suite 800, Chicago, IL 60611.**
LR gen. konsulato Čikagoje info

Kviečiame į gegužinę

Beverly Shores Lietuvių klubas rengia Vasaros gegužinę, skirtą Beverly Shores Lietuvių klubo 60-mečiui. Gegužinė vyks rugpjūčio 8 d., šeštadienį, 2 val. p. p. „Lituanica“ parke. Kviečiame atvykti buvusius, esamus klubo narius ir visus norinčius smagiai praleisti laiką, skaniai pavalgyti, padainuoti, išbandyti laimę loterijoje, pasigėrėti paminklu S. Dariui ir S. Girėnui. Tad iki pasimatymo Vasaros gegužinėje „Lituanica“ parke. **Pasiteirauti galite: rutasida@hotmail.com.**
Beverly Shores Lietuvių klubo info

MENO8DIENOS – 2015 m. rugpjūčio 25–30 d.

Kviečiame visus kūrybinės dvasios žmones, nuo 21 m. iki pensijinio amžiaus, praleisti 8 dienas Neringos gamtoje. Žiniomis pasidalins ir praktinius užsiėmimus ves profesionalai lietuviai dailininkai, menininkai, rašytojai. Siūloma gausi užsiėmimų bei pamokų įvairovė, kiekvieną vakarą vyks teminės vakaronės. Programa vedama lietuvių kalba ir skirta meno mėgėjams. Galima užsiregistruoti ir daliniam laikui. Daugiau informacijos ir registracijos anketas rasite Neringos svetainėje:
http://www.neringa.org/forms/2015_meno8.pdf
Taip pat galite kreiptis į Danguolę Kuolienę:
danguole@kuolas.com, tel. 781-383-6081

Donatas Januta. „Lietuviški takai“

Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šią dieną ir praeities Lietuvą ir lietuvius. Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanai Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...
Daug kitų žmonių, įvykių, ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.
Kaina – 25 dol.
(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)
Teiraukitės tel. 773-585-9500

**PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“**

Naujos Letuvių Fondo valdybos posėdis

Š. m. liepos 14 d. įvyko LF naujos valdybos pirmasis posėdis. Iš kairės LF valdybos nariai: Alina Akulič, Daiva Litvinskaitė, Milda Davis, Austėja Sruga, LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas ir LF administratorė Jūratė Mereckienė. **Vidos Bieliauskienės nuotr.**

Lietuvos rinktinė išlydėta į Europos jaunimo olimpinį festivalį Gruzijoje

Jaunųjų sportininkų palydose dalyvavo Prezidentas Valdas Adamkus ir LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė (k.). **Dainiaus Labučio nuotr.**

Iš Vilniaus oro uosto į Tbilisį (Gruzija) vykstantį Europos jaunimo olimpinį festivalį išvyko jaunieji Lietuvos lengvaatlečiai, plaukikai, dviratininkai, gimnastai ir tenisininkai. Dziudo imtynininkai jau stovyklauja Gori mieste ir pasibaigus stovyklai važiuos tiesiai į festivalį.
Sėkmės jauniems sportininkams ir jų treneriams linkėjo Prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentė D. Gudžinevičiūtė.
Sportininkams festivalyje talkins

16 trenerių, šeši medikai ir trys misijos nariai. Kartu su delegacija į Tbilisį teisėjauti gimnastams išvyko ir du teisėjai iš Lietuvos – Jevgenijus Izmodenovas ir Diana Bludova.
13-ajame Europos jaunimo vasaros olimpiiniame festivalyje rungtyniaus apie 3,5 tūkst. 14–18 metų sportininkų iš 50-ies valstybių. Lietuvai atstovaus 45 sportininkai, kurie rungsis šešiose sporto šakose – lengvojoje atletikoje, dviračių sporte, dziudo, gimnastikoje, tenise ir plaukime. **ELTA**

Specialiosiose olimpinėse žaidynėse LA Lietuvai atstovauja 13 sportininkų

Specialiąsias žaidynes Los Angeles atidarė JAV prezidento žmona Michelle Obama. **AP nuotr.**

Šeštadienį Los Angeles prasidėjusiose specialiosiose olimpinėse žaidynėse už Lietuvą rungsis 13 atletų. Rimvydas Kriauzlys, Raimondas Vacekauskas, Rūta Tuskenytė ir Aurimas Jasiulionis dalyvaus lengvosios atletikos varžybose, Julius Rėksnys, Augustė Šerpytytė ir Kristupas Von Gravrock-Goes – plaukimo, Alfredas Šimas ir Julija Vanagaitė – bočios, Solventa Kapačiauskaitė ir Algirdas Uscila – stalo teniso, o Justinas Bladika ir Kristina Kirilesku – sunkumų kilnojimo varžybose.

Specialiose žaidynėse dalyvauja apie 6,5 tūkst. atletų iš 165 šalių, varžomasi 25 sporto šakose. Dalyvių amžius svyruoja nuo 8 iki 71 metų.
Specialiosios žaidynės buvo sukurto JAV prezidento John Kennedy sesers Eunice Kennedy Shriver iniciatyva, kad intelekto sutrikimų turinčių žmonių gyvenimas įgytų daugiau spalvų.
Pirmosios specialiosios žaidynės buvo surengtos 1968 metais Čikagoje. **ELTA**